

**МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ВИКЛАДАЧАМИ ЯКОСТІ
ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ
«ЕКОНОМІКА»
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти**

Мета дослідження – вивчення думок щодо рівня задоволеності викладачів якістю освітньо-наукової програми «Економіка» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному веб-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – науково-педагогічні працівники, які викладають навчальні дисципліни, що передбачені навчальним планом за освітньо-науковою програмою (ОНП) «Економіка» (респонденти).

Опитування респондентів було проведено в **1 семестрі 2023-2024 навч. року** за анкетою «якість освітньої програми». Всього опитано **10 респондентів**.

Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#).

Анкета складалася з дев'яти блоків питань, які включали: оцінювання відповідності знань випускників з освітньої програми сучасному стану виробництва і бізнесу; ранжування за значимістю тринадцяти найбільш важливих компетентностей, оцінювання якостей та навичок випускників за п'ятибальною шкалою від 1 (низький рівень) до 5 (високий рівень); найбільш необхідні складові освітньої програми; необхідність залучання роботодавців до розроблення та модернізації освітніх програм та відкриті питання щодо дисциплін, які необхідно ввести та вивести з освітнього процесу, інших пропозицій щодо покращення якості освіти та освітньої програми.

Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

Результати оцінювання науково-педагогічними працівниками якості ОНП «Економіка» за критерієм **«Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу»** наведено на рисунку 1.

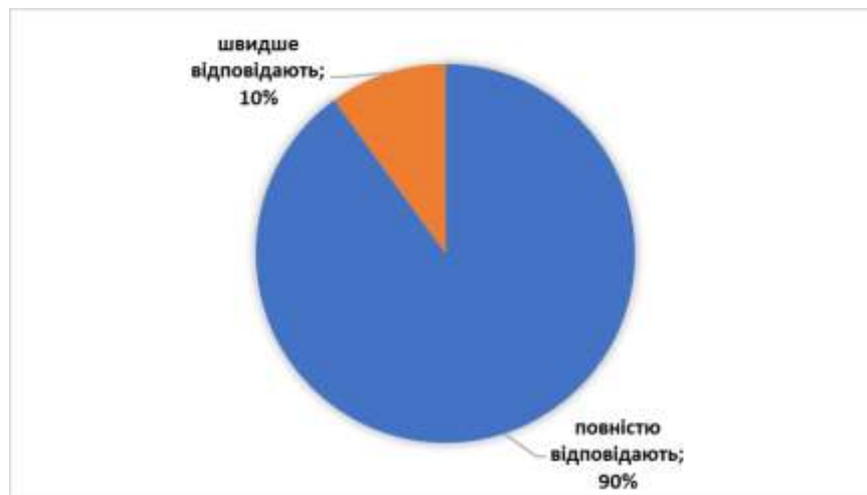

Рис. 1. Оцінювання «Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу» (у відсотках)

Результати ранжування тринадцяти найбільш важливих компетентностей випускника для роботи за фахом (1- найбільш важлива) представлено в табл. 1.

Таблиця 1 - Ранжування пунктів щодо важливості компетентностей випускника для роботи за фахом

Назва компетентності	Рейтинг
1 блок	
Здатність до аналізу і синтезу	1
Здатність застосовувати знання на практиці	2
Засвоєння основ базових знань з професії	3
Базові загальні знання	4
Усне і письмове спілкування рідною мовою	5
Знання другої мови	6
2 блок	
Дослідницькі навички і уміння	1
Здатність до навчання	2
Здатність породжувати нові ідеї (креативність)	3
Прийняття рішень	4
Елементарні комп'ютерні навички	5
Здатність пристосовуватись до нових ситуацій	6
Здатність до критики та самокритики	7

Моніторинг оцінювання якостей та навичок випускників освітньої програми за п'ятибальною шкалою від 1 (низький рівень) до 5 (високий рівень) наведено в таблиці 2.

Таблиця 2 - Оцінювання якостей та навичок випускників (у відсотках)

Критерій оцінювання	Бали				
	1	2	3	4	5
Рівень загальнотеоретичної підготовки	0	0	10	10	80
Рівень базових (професійних) знань і навичок	0	0	0	20	80
Стратегічне мислення	0	0	10	40	50
Націленість на кінцевий результат	0	10	0	30	60
Здатність працювати в колективі, команді	0	0	10	30	60
Здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці	0	10	0	30	60
Націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання	0	0	10	20	70
Навички управління персоналом, колективом	0	0	20	30	50
Ерудованість, загальна культура, комунікабельність	0	0	0	50	50
Володіння інформаційними та комунікаційними технологіями	0	10	0	0	90
Ведення ділової документації	10	10	0	20	60

Результати оцінювання показали достатньо **високий рівень** (максимальна сума відсотків за балами 5 і 4, по 100%) наступних якостей та навичок випускників: «рівень базових (професійних) знань і навичок», «ерудованість, загальна культура, комунікабельність».

Меншими балами оцінили наступні критерії (максимальна сума відсотків за балами 1 і 2) – «ведення ділової документації» (20%), по 10% - «націленість на кінцевий результат», «здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці», «володіння інформаційними та комунікаційними технологіями».

Моніторинг оцінювання п'яти найбільш необхідних складових освітньої програми «Економіка» наведено в таблиці 3.

Таблиця 3 - Оцінювання п'яти найбільш необхідних складових освітньої програми «Економіка» (у відсотках)

Критерій оцінювання	Бали
Співвідношення теоретичної і практичної частини	70
Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін	70
Спрямованість дисциплін на майбутню професію	60
Обґрунтованість навантаження на студентів (кількість дисциплін на семестр, кількість годин на тиждень аудиторної і самостійної роботи)	50
Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)	100
Залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах	80
Доступ до програм підготовки, графіків освітнього процесу, розкладів і робочих програм дисциплін	40
Доступ до навчальної і наукової літератури бібліотеки університету	30

Аналіз таблиці 3 показує, що за результатами опитування респондентів найбільш необхідних складових ОНП «Економіка» наступні:

1. Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо) (100%);
2. Залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах (80%);
3. Співвідношення теоретичної і практичної частини (70%);
4. Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін (70%);
5. Спрямованість дисциплін на майбутню професію (60%).

Тому, при перегляді освітньої програми на цих складових необхідно зупинитись більш детально.

Результати щодо необхідності залучення роботодавців, на думку викладачів, до розроблення та модернізації освітньої програми показали 100% - позитивну відповідь.

Результати опитування пропозицій викладачів щодо навчальних дисциплін показали:

- *необхідно ввести до освітнього процесу* – пропозицій не надійшло;
- *необхідно вивести з освітнього процесу* - пропозицій не надійшло.

Інших пропозицій від викладачів щодо покращення якості освіти та освітньої програми «Економіка» не надійшло.

Висновки

Відповідно до моніторингу оцінювання викладачами якості освітньо-наукової програми «Економіка» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти можна зазначити, що респондентами була надана висока оцінка якості ОНП.

Результати оцінювання показали достатньо високий рівень наступних якостей та навичок випускників: «рівень базових (професійних) знань і навичок», «ерудованість, загальна культура, комунікабельність». Меншими балами оцінили наступні критерії: «ведення ділової документації», «націленість на кінцевий результат», «здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці», «володіння інформаційними та комунікаційними технологіями».

За результатами опитування респондентів найбільш необхідними складовими ОНП «Економіка» є наступні: організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо); залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах;

співвідношення теоретичної і практичної частини; зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін; спрямованість дисциплін на майбутню професію.

З метою вдосконалення ОНП «Економіка» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти необхідно:

1. Науково-педагогічним працівникам щорічно проходити стажування з наукової тематики відносно дисциплін, що викладаються, а також питань інформатизації, комп'ютеризації економічних процесів та методики наукових досліджень.

2. Організувати зустрічі та семінари з участю професійних коучів, кваліфікованих фахівців та експертів для розвитку навичок управління персоналом.

3. Підсилити діяльність з встановлення та узаконення можливості проведення досліджень на наукових платформах в академічних установах, з якими ТДАТУ має укладені угоди про співпрацю.

Гарант ОНП «Економіка»
за третім (освітньо-науковим) рівнем
вищої освіти
д.е.н., професор

Денис ЄРЕМЕНКО

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н., доцент

Радміла СКЛЯР